

DE LEWIS-SCHAAKSTUKKEN

Hugo Lambrechts-Augustijns

Het woord *schaak* is afkomstig van het Perzische woord *shäh*, dat *koning* betekent. De term *schaakmat* komt van het Perzische *shäh mäta*, wat betekent: *de koning zit in een hinderlaag* of *de koning is verslagen*. De huidige vorm van het schaakspel ontstond in Frankrijk aan het einde van de 15de eeuw, waarbij de dame met haar machtige mogelijkheden haar intrede deed. Daarvoor was de dame of koningin een tamelijk beperkt en zwak stuk.

In het voorjaar van 1831 vond men op het Lewis-eiland in de kuststad Uig 78 schaakstukken, gesneden uit walrus, ivoor en walvstand. Ze dateren van rond 1150 en stellen zittende koningen en koninginnen, gemijterde bisschoppen (lopers), te paard zittende ridders (paarden), staande cipiers (torens), en pionnen in de vormen van obeliskes voor. De rode koningin uit deze *Lewis Chessmen* werd gebruikt in het tovenaarsschaakspel dat Harry en Ron speelden in de eerste Harry Potterfilm. Er zijn voldoende stukken voor vier aparte spellen en 67 van deze unieke stukken van de middeleeuwse kunst bevinden zich in het British Museum te Londen; de andere stukken bevinden zich in het Edinburgh National Museum.